

De groei van een Aziatische wereldstad^[2]

Stadsplanning in Hongkong

Terwijl de spanningen tussen burgers en Chinese overheid in de straten van Hongkong naar een kookpunt evolueren, bekijkt Kristien Lefebber in het tweede deel van haar Hongkong-dyptiek de ruimtelijke plannen en instrumenten die deze metropool ter beschikking heeft om ‘een georganiseerde, efficiënte en gewenste plaats voor mensen te creëren om te wonen en te werken’. Of de participatieprocessen en burgerbetrokkenheid die aan de basis van deze plannen zouden liggen een gegarandeerd gegeven zijn in deze context, zal de toekomst moeten uitwijzen. (KR)

KRISTIE N L E F E B E R [R U I M T E L I J K P L A N N E R]

Het grondgebied van Hongkong wordt gekarakteriseerd door zijn kleine oppervlakte en de omvangrijke natuurlijke landschappen van bergen en heuvels (écht waar!). Slechts 20 procent van het grondgebied is bebouwd en meer dan 38 procent is beschermd door de ‘Country Parks Ordinance’. Hongkong bestaat enerzijds uit zeer verdichte gebieden rond Victoria Harbour en de nieuwe ontwikkelde gebieden op het vasteland (New Territories) en anderzijds uit dorpen met lage dichtheid en semi-urbane gebieden.

Wij gaan in dit artikel na welk planningssysteem men in Hongkong toepast. De overheid bezit alle gronden, met uitzondering van de plaats waar de Sint-Johnskathedraal staat. Hierdoor heeft de overheid meer macht dan in de westerse landen. We bespreken eerst het planningsstelsel zelf om vervolgens dieper in te gaan op de Visie 2030+.

Stadsplanning in Hongkong

De stadsplanning beoogt het vormgeven van een kwaliteitsvolle woon- en werkomgeving, het faciliteren van de economische ontwikkeling en het bevorderen van de gezondheid, veiligheid, welvaart en het algemeen welzijn in Hongkong door het begeleiden en beheersen van de ruimtelijke ontwikkelingen en het landgebruik. Gebaseerd op het principe van duurzame ontwikkeling, willen ze er via stadsplanning een georganiseerde, efficiënte en gewenste plaats voor de mensen creëren om te wonen en te werken. Door de beperkte ruimte in Hongkong, is er een sterke behoefte om in het landgebruik een evenwicht te vinden tussen huisvesting, handel, industrie, transport, recreatie, natuurbehoud, erfgoedbehoud en andere gemeenschapsbehoeften¹.

Het Ontwikkelingsbureau (Development Bureau) heeft de

leiding over de planning, het landgebruik, de gebouwen en de stadsvernieuwing in Hongkong. Rekening houdend met de aanwijzingen van het Ontwikkelingsbureau, is de planningsafdeling (PlanD) verantwoordelijk voor het formuleren, monitoren en beoordelen van landgebruik op territoriaal en district/lokaal niveau. Het bureau voert ook studies uit en onderneemt acties tegen ongeautoriseerd landgebruik. De belangrijkste instantie die verantwoordelijk is voor de wettelijke planning in Hongkong is de Town Planning Board (TPB). Deze instantie is gevormd onder de Town Planning Ordinance (TPO) en wordt ondersteund door PlanD. De TPB bestaat overwegend uit niet-officiële leden en houdt toezicht op de voorbereiding van ontwerpen van wettelijke plannen, formuleert opmerkingen bij deze ontwerpplannen, bij bouwvergunningen en wijzigingen van plannen. Er ressorteren twee vaste commissies onder de TPB, namelijk de Metro Planning Committee en de Rural en New Town Planning Committee. De TPB kan ook een commissie samenstellen om zelf wettelijke plannen op te stellen. Je zou dit kunnen vergelijken met een Gecoro/ Procoro, maar met enkel interne deskundigen van alle diensten. (Cfr. figuur blz. 54)

Het planningssysteem van Hongkong omvat ontwikkelingsstrategieën op territoriaal niveau en verschillende soorten wettelijke en afdelingsplannen op districts- of lokaal niveau. De leidraad bij de voorbereiding van deze plannen zijn de Hongkongse planningsstandaarden en gidsen².

De territoriale strategie is gericht op het bieden van een

breed planningskader om in de toekomst de ontwikkeling van de infrastructuur in Hongkong strategisch aan te pakken. Het is ook de basis voor de voorbereiding van de districtsplannen. De visie ‘Hongkong 2030: Planning Vision and Strategy’ werd ontwikkeld in 2007. De regering werkt momenteel aan een herwerkte visie: ‘Hongkong 2030+’. Deze visie reikt een (ruimtelijk) planningskader aan voor de toekomstige planning van land- en infrastructuurontwikkeling, de vormgeving van de gebouwde en natuurlijke omgeving van Hongkong na 2030. De regering wenst een proactieve, pragmatische en actiegerichte aanpak voor de duurzame ontwikkeling van Hongkong en de versterking van haar positie als Aziatische wereldstad.

Door de toenemende economische integratie en sociale interactie tussen Hongkong en China, worden er regelmatig grensoverschrijdende onderzoeken gevoerd, waarin men gegevens verzamelt over bijvoorbeeld het reispatroon, het gedrag, de verhuisbeweging naar het vasteland ... Dit onderzoek levert waardevolle input op voor de planning van grensoverschrijdende infrastructuur en voor het formuleren van ontwikkelingsstrategieën. Ook de bredere omgeving van de Grote Pearl Rivier Delta is het onderwerp van verschillende studies.

Wettelijke plannen

1/ OUTLINE ZONING PLAN [OZP] Het eerste type is het ‘Outline Zoning Plan (OZP)’ dat het landgebruik in zones weergeeft, ontwikkelingsbeperkingen oplegt en hoofdwegsystemen voor een plangebied vastlegt. Gebieden onder OZP’s zijn over

¹ Zie ook RUIJTE 43 – Rooms with a view

² Development Bureau Hong Kong. Public Open Space in Private Developments. Design and Management Guidelines. 32 p.